

DÉLMAGYARORSZÁG

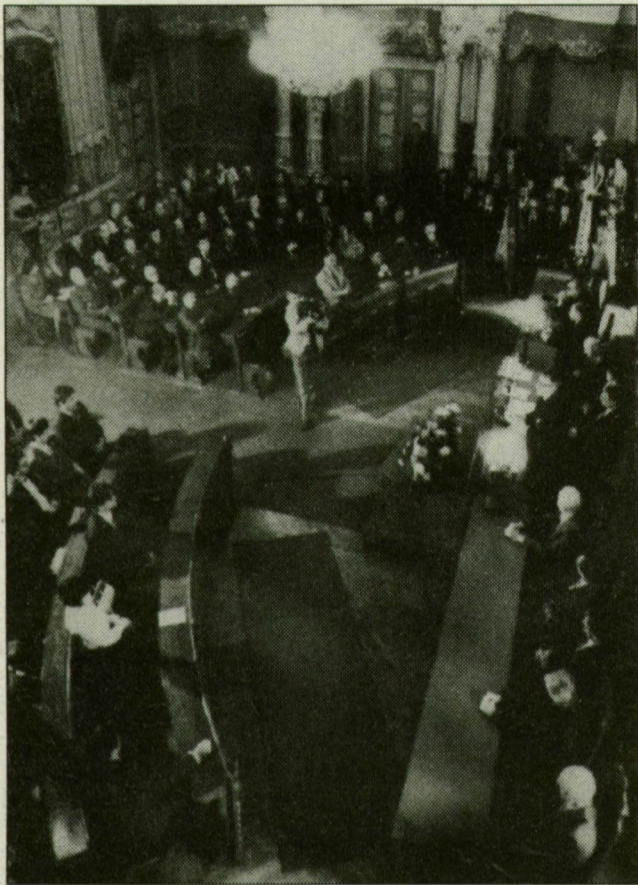
ALAPITVA: 1910-BEN

CSÜTÖRTÖK, 1991. OKT. 24., 81. ÉVF. 249. SZÁM

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Ötvenhat – a tiszta forrás

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

Nem a mentés-zsinóros viselet, a hazafiaskodó magatartás segíti manapság a hont – fejtegette a polgármester –, hanem a felelős munka. Megállapította, hogy a közember kiábrándult a politikából – nagyban és kicsiben egyaránt. A miéltre a választ

dr. Lippai Pál a kicsinyes politikai vitákban találta meg, amelyek itt, Szegeden szinte kiűzik a bizottságokból a külső szakértőket, akik komoly szakmai munkát szeretnének végezni, de erre nincs meg a lehetőségük. Mert egyesek úgy vélik, pusztán hangerővel is lehet dolgozni a városért: populizmussal súfirt demagógiájuk azonban szűk csoportterdekeket szolgál, s nem az egész közösséget. Mindazonáltal a szegedi testületben megvan az akarat, hogy előrelépjen – a pénzühiány, s az, hogy a városi apparátus színvonala még mindig nem százszázalékos, átmeneti akadályt jelenthet csupán.

A díszteremben zászló és kis cserkészek sora, vendégek sokasága: íme, a szegedi közgyűlés ünnepi ülése. Reggel 9 órakor a karzatról a Canticum kórus adott rövid műsort, majd Vörösmarty Mihály Jósolat című verse hangzott el. Dr. Lippai Pál –miként ezt ő maga is előrebozsította – a forradalom 35. és az önkormányzat egyéves évfordulójáról nem készített mérleget, az alkalomhoz inkább megfelelőnek érezte, ha a jelenlévők egyperces néma felállással tisztelgnek a múlt előtt – a jövőért: mert a forradalom emlékét át kell örökíteni a következő generációkra.

1956, a tiszta forrás adjon ehhez erőt, egészséget, kívánta dr. Lippai Pál, hogy a következő esztendő az előzőnél lényegesen több pozitívumot hozzon.

A város polgármesterét követően Palotás József, az '56-os szegedi nemzetőrség parancsnoka szólt a közönséghez. Nemzeti önvizsgálatot kell tartani, s a múltat tiszteleggel lezárni – ez történelmi felelősségünk – mondotta. 1848 érdeme, hogy általa a polgárosodás útjára léphetett a nemzet, 1956 széttörte a testét-lelkét béklyozó terrort. Mindkettő a népakarat elemi megnyilvánulásának köszönhető. A két korszak között az is

rokonságot jelez, hogy mindkettő végét idegen hódítás hozta. A vad kozákokat lánctalpak követték, s mögöttük az árulók. A nemzetőrök, akik végigharcolták az egyik, majd a másik szabadságharcot, s a politikai üldözöttek valamennyien készek békejobbot nyújtani

ezen árulóknak, egykori kínzóiknak, akik ma cinikusan megbocsátásról beszélnek. A mai napon harmadszor születik meg a nemzetőrség – zászlaját körbeherdozták a teremben –; Damjanich katonáinak, a pesti utcák forradalmárainak örökébe lépve, a nemzettudat megerősítésén fáradoznak, ígérte. A hagyomány felelevenítését indokolja a jelen európai helyzet is – mondotta. A zászló a haza és a város jelképe: az ezeréves magyar államé és a 700 éves Szegedé. Az ünnepi közgyűlés a Szózat közös elneklésével ért véget.

Ó. J.

TARTALOM

Hadmozdulatok	
Dubrovnik körül	2
Bod Péter Ákos:	
Feleződhet az infláció ..3	
Az értelem kedvesei	4
Vásár a Hargita	
lábánál	5
Gazdaság	7
Werder Bremen-	
Ferencváros 3-2 (3-1) ...8	
Sampdoria-Kispesti	
Honvéd 2-1 (0-0)	8
Gazsó L. Ferenc	
tárcája	16

Magunkat nem tanultuk meg

Megvolt nekünk az ünnep. Október 23-án délelőtt a Calypso kereskedelmi rádió már amerikai „keresztény zenészek” számaikat forgatta le a magyar hallgatónak.

Miről hallgat a magyar? E napokban például arról nem beszélünk, hogy az elmúlt idők sok kötelező ünnepe miatt elfelejtettünk ünnepelni. Beszorult az ünnep a magánélet négy fala közé. Karácsony, húsvét, az ünnep volt. Meg a gyerekek és a szülők névnapja, születésnapja is. És persze március 15.! De ezt a napot nem úgy és nem abban a mértékben ünnepeltük, ahogy bennünket kötelezni akartak rá. Azután? Díszünnepélyek, sok-sok fesztetéssel, sok-sok Páskerti elvtárs – és Páskertiné flörtös combjai. De most mi van?

Nyár volt még, de már az augusztus végi, iskolaszagú napok, összefutottam bronzhajú diákkori szerelmemmel. Belülről támadó szürke színűvel, bronz haján itt-ott már átört az idő. Tehát a szerelemről nem, de akkor miről beszélgethetne ilyenkor az ember? Előjöttek hát a „szakmai problémák”. Egykor még ideálom, ma jelentős középiskolai tanár, második mondata ez volt: „Jaj, hát fogalmam sincs, hogy fogom majd '56-ot... a negyedikéket tanítani!” Nem cikizni akarom, hiszen én is ott hospitáltam, de november 7-ét még igen ügyesen, szakvezetői dicsérettel tanította „le”. Az nem volt gond. Ez igen.

Azóta megtartották az iskolákban a „kis októberi forradalom” ünnepélyét. Tanár barátom mondja 23-án reggel: „A hátam borsószótt bele... Ahogy a magyar tanár már két héttel hamarabb rohángászott könyvekért, amikből szavalni lehetne. És aztán maga a dolog. Pontosan olyan volt, mint egy novhét megemlékezés...”

És a hivatalos, állami ünnepélyek... Közepes tehetségű emberek írták és mondták a kis beszédeiket országsgzerte. Debütáltak a nép előtt, a magyar közelet piros (fehér-zöld) pódiumain. Itt tartunk.

Holott 1956. október 23-át a leleményes nép 1957-ben, '58-ban, '59-ben is megszentelte. A feleségem anyja mondja: „Mi úgy ünnepeltünk, hogy ezen a napon mindnyáján ünneplő ruhában mentünk dolgozni. Ez ellen nem szólhattak.”

Később belepuhult ez is az álprospertitásban, a háromévenkénti nyugati utazásba. Habár a lovas rendőrök a temetőben ezekben a napokban még sokáig ott dobogtak. Nemcsak a 301-es parcella ösvényein, hanem a Farkasréti temető gondozott útján is. Farkasrétre sok októberi halottat temettek.

Ma pedig, amikor az ünnep nagy lehetne, a megszentelés már kicsi. Magunkat nem tanultuk meg.

ZELEI MIKLÓS

Torgyán József úr fehér hattyú? Egy tiszta férfi

Kedden hajnalban ébresztett a hír: a kisczadapárt parlamenti frakciója megszavazta, hogy dr. Torgyán József pártelnök valljon végre színt. Számoljon be múltjáról, elsősorban arról, hogy volt-e szerepe a múlt rendszer hírhedt III/III ügynöki hálózatában és részt vett-e az 1956 utáni vérbírói tárgyalásokon, mint jogász.

A Parlament folyosóján kedden délelőtt elterjedt a hír, hogy dr. Torgyán kezében a bizonyosság: igazolás arról, hogy múltja fehér, mint a hattyú. Megszólítottam a pártvezért, akinél véletlenül volt egy pár tucat fénymásolat abból a levélből, melyet dr. Gálszecszy András, tárca nélküli miniszter, a Nemzetbiztonsági Hivatal elnöke írt neki.

Az epigramma tömörségű levél így szól?

„Tisztelt Elnök Úr!
Szabadságomról visszatérve most kaptam kézhez folyó hó 3-án kelt levelét. Válaszom mindhárom kérdésére egyértelműen: nem.

Budapest, 1991. október 15.
Tisztelettel:
Dr. Gálszecszy András”

A talányos válasz mindjárt érthető lesz, ha idézzük Torgyán doktor eredeti három kérdését is?

„Tisztelt Miniszter Úr!

Miután természetes személy, de az írott és az elektromos (köztiük külföldiek is) hónapok óta gátlástalanul és következmények nélkül azzal rágalmaznak – hogy én a Belügyminisztérium ügynevezett III/III-as ügyosztályának ügynöke voltam, felkérem Önt arra, hogy szíveskedjék a lehetőségekhez képest mielőbbi választ adni az alábbi kérdéseimre:

1. Állította-e Ön valaha is rólam, hogy én a Belügyminisztérium volt III/III-as ügyosztályának, vagy bármilyen más szerv, vagy bármilyen más ügyosztály besúgója voltam?

2. Állítja-e Ön jelenleg rólam, hogy én korábban akár a Belügyminisztérium, akár más szerv besúgója voltam vagy vagyok?

3. Ismer-e Ön akár egyetlen olyan dokumentumot is, miszerint én, mint ügynök bárkiről, bármikor

bármilyen jelentést is tettem volna akár szóban, akár írásban, vagy akár ráutaló módon is?

Budapest, 1991. október 3.

Tisztelettel:

Dr. Torgyán József
országgyűlési képviselő
a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt elnöke”

Ezt a levelet Gálszecszy úron kívül megkapta a miniszterelnök, a belügyminiszter és a Honvédelmi Minisztérium katonai elhárítása is.

Állunk a Parlament folyosóján, még egy jóvialis mosoly balra, egy forró kézfogás jobbra, s aztán felém fordulva a pártelnök máris haragra gerjed.

– Én mint magyar állampolgár, mélyeséges elkeseredésemnek adok hangot, hogy a többpárti demokráciában ezt meg lehetett csinálni Torgyán Józseffel. Hiszen én mégiscsak védelmet élvezek az egyszerű, átlagos állampolgárokhoz képest. Ha ilyen gyalázatot rágalomhadjáratot zúdíthatnak rám, akkor vajon hol van a kisemberek védelme?!

– Elnök Úr, a nemzetbiztonsági minisztertől kapott levelet október 15-én írták. Miért várt a nyilvánosságra hozatalával egy teljes hetet?

– Türelemmel vártam, mert folytatás a 3. oldalon

Nemzetőrök esküje

A magyar hazára és a szent koronára tettek esküt – zászlajuk megszentelése után – a Dóm előtti színpadon tegnap délelőtt 11 órakor a szegedi nemzetőrök. Az ünnepségen megjelent Kéri Kálmán vezérezredes, Kemendi Béla vezérőrnagy, Jákó Gyula ezredes, helyőrségparancsnok, dr. Szóke Péter rendőr ezredes, városi rendőrkapitány, dr. Farkas László köztársasági megbízott. Dr. Raffay Ernő, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára beszédében a megalakulás jelentőségét 1848-hoz és 1956-hoz hasonlította: amikor – legyenek a magyar határok változók – kívülről vagy belülről veszély fenyegeti, a nemzet mindig tudja, mi a dolga. A helyzet ma is kritikus: déli határainkon túl, de alkalomadtán a köztársaság fölött is harcolnak; nincs béke és megnyugvás délkeleti, keleti és északi szomszédainknál, fennáll a rendkívüli események lehetősége. Ne adja Isten, hogy még egyszer idegen csapatok lépjenek magyar földre, de bárhol akadhat egy örült diktátor vagy egy elszánt katonai csoport. A kormányzat és a hadsereg eltökélt, hogy tűzzel és vassal, igen, ha kell tűzzel és vassal, de megvédi az országot. A nemzetőrség nem militáns alakulat ugyan,

de jó tudniuk a katonáknak, hogy a nemzet ugyanilyen mértékben eltökélt. Mert nem pártcélokra szervezett erőről van itt szó, hanem az össznemzeti érdekek védelméről.

*

Honvédek álltak díszőrséget a kopjafánál, gyertyák lobogtak az enyhe szélben. Kis késéssel, este 5 órakor kezdődött tegnap a megemlékezés 1956. október 23-áról. A Himnusz és a rövid ünnepi beszéd után az Aradi téri emlékműnél a POFOSZ, a szegedi nemzetőrség, a köztársasági megbízott, a város önkormányzata, a helyőrségparancsnok, a megyei és a városi rendőrkapitányság vezetői, a Független Kisgazdapárt, a Szociáldemokrata Párt, a Fidesz, az MDF, az Erdélyi Kör és a KDNP képviselői helyezték el koszorúikat. A Szózat és a székely himnusz közös elneklése után égő gyertyákkal a kezükben vonultak a jelenlévők a Jókai utcán, a Dugonics téren és a Kárász utcán át a Takaréktár utcába, Schwarz Lajos emléktáblájához, amelyet lassú gyászzenével koszorúztak meg.